

Berilo Jugoslovanskega odbora

iz Italije

BOLZOVICI

POŠILJA: IVAN UČENIKOV - KAIRO - RUE MAN/HAET EL MAHRANI ŠT. 5 - IX/NT. DE/NO

SREDNJI VZHOD

Št.31

15. MAJA 1942

Ali je sedaj Švedska na vrsti?

V današnji zaslužjeni Evropi imamo vse polno protislovij. Eno tako protislovje je tudi nevtralnost Švedske, ki se je doslej Hitler še ni lotil. Z vseh strani je ta država obkoljena od področij, ki so v rokah Hitlerjevih tolovajev. Seveda, prezrl pa Hitler tudi te države ni, pač pa se je dosedaj zadovoljil s stalnim pritiskom na njene državnike, ki mu dobavljajo železno rudo, les in številne druge proizvode švedskega narod. gospodarstva.

Razen teh prisilnih oddaj svojega narodnega bogastva, je Švedska obdržala svojo svobodo. Njena demokratska vlada, ki je močno zakoreninjena v najširših plasteh švedskega naroda, nadaljuje z delom za dobro svojega naroda skoro brez vsakih posebnih motenj. Peta kolona v Hitlerjevi službi ima seveda tudi na Švedskem nekaj zastopnikov, vendar je število narodnih izdajalcev tako majhno, da ne more Hitler računati na neko izdatno podporo s te strani. Švedski tisk kaže naravnost legendarno junaštvo pri obravnavi evropskih aktualnosti, s katerimi je Hitler še do pred kratkim stalno presenečal naš svet. Kljub neposredni bližini sovražnika, ki je tako strašno občutljiv za vsako napisano kritično besedo, se je švedski tisk vedno koražno postavil v obrambo človeških pravic in odkritosrčno obsodbo germanškega vandalizma. - Švedski narod pa se ne zagrnja v uspalne izjave germanskih zahrbtnožev, s katerimi stalno zagotavljajo nedotakljivost švedskih meja po vzorcu Češke, Slovaške, Belgije, Nizozemske, Jugoslavije in Grčije, pač pa se narod v polni meri zaveda, da bo njegova dosedanja svoboda postavljena na težko preizkušnjo takoj, ko bodo vojaški interesi tretjega

Nemčije samo še zaradi pritiska, ki ga Nemci izvajajo z vsemi sredstvi. Pred nedavnim časom so se med moskovsko radijsko postajo in postajo v Helsinkih razvijali razgovori, ki so pokazali, da je na obeh straneh precej dobre volje za sklenitev medsebojnega miru. Separatni mir Finske z Rusijo pa bi bil Nemcem vse prej, kakor pa vseč. Nemci bodo premirje prepredili z vsemi sredstvi in imajo za to tudi prav utemeljene razloge. Če pa hočejo Nemci Fincem onemogočiti, da se sporazumejo z Rusi, potem je neobhodno potrebno, da navalijo na Švedsko in tako pridejo Fincem s potrebnimi vojaškimi silami v hrbet. Nemci bi s svojimi znanimi metodami že iztepli Fincem iz glave vsako misel po kakem posebnem miru, ki bi jim strahovito škodoval tako na bojnem, kakor tudi političnem polju. Z invazijo na Švedsko pa bi se Nemci dokopali tudi zelo važnih in učinkovitih oporišč, s katerimi razpolagajo Švedi. - Na tehtnico nemških odločitev pa vpliva seveda tudi možnost druge zavezniške fronte na zahodu, o čemer smo pred kratkim obširneje poročali na tem mestu. Takrat smo rekli, da bi se moglo razviti na Norveškem novo bojišče, ki bi potekalo nekako od norveške luke Tromsøe pa do Trondhjema. Na tem delu je norveško zaledje izredno ozko in bi Nemci tudi zaradi zelo težkih in nedostopnih predelov ne mogli uspešno preskrbovati svojih borbenih edinic. Nasprotno, nudi sosedna švedska obširno in globoko zaledje z urejenimi cestnimi in deloma tudi železniškimi omrežji mnogo privlačnosti za apetite nemškega vrhovnega poveljstva. Pa še nekaj je, kar Nemce tako močno vleče na Švedsko. Bogastva švedskega narodnega gospodarstva, posebno na železni rudi, ki je po kakovosti najboljša na svetu, so Nemcem sedaj, ko jim primanjkuje sirovin na vseh koncih in krajih, zelo zapeljiva. Ropi in tatvine so za prusjaške Hune že od nekdanj poglavitni vzroki njihovih pohodov na tujo zemljo.

Če bodo Nemci svojo nameró poskušali tudi izvršiti, potem ni nobenega dvoma, da se bodo Švedi temu uprli z vsemi svojimi silami. Kakšne izglede imajo za uspešno obrambo? Švedi razpolagajo z vojsko, ki šteje 600.000 mož in je v celoti motorizirana. Ta vojska bi takoj stopila v akcijo. Oborožena je z najmodernejšim orožjem lastne proizvodnje, ki ga dobavljajo tovarne Bofor, ki po kakovosti nimajo vrstnika na vsem svetu. Zelo močna zračna obramba je organizirana po vseh važnejših središčih vojne industrije. Švedsko letalstvo razpolaga z nekaj tisoč letal prve linije. Švedska letališča so najmoderneje opremljena. Protiletalsko topništvo razpolaga z najmodernejšimi topovi.

Najboljši dokaz za to nudi vzgled, ki ga je dala nemška armada ob izbruhu sovražnosti z Rusijo. Takrat so nemški generali popolnoma prezrli določila mednarodnega prava in zahtevali od Švedske, da dovoli prevoz nemških divizij preko svojega področja na Finsko. Znano je tudi, da se je morala Švedska takrat udati in da je dejansko dovolila prevoz dveh nemških divizij za pomoč Finski. Pred nekaj dnevi so objavili ameriški listi, da je vlada Združenih ameriških držav nujno priporočila svojim državljanom na Švedskem, naj zapustijo švedsko ozemlje in se vkrajo na ladjo, ki je bila določena za prevoz ameriških državljanov v neko zavezniško luko. Najnovejša zgodovina nam jasno potrjuje, da so Amerikanci izdajali taka navodila svojim državljanom vedno takrat, ko je bila nevarnost že zelo blizu. Zato je zelo verjetno, da prusjaški razbojniki zopet pripravljajo naskok na eno izmed zadnjih evropskih držav, ki je trenutno še neodvisna. Nehote se nam vriva vprašanje, kakšni vzroki narekujejo Nemcem tako odločitev. Za Nemce je za enkrat zelo važno vprašanje Finske. Vsi znaki kažejo, da je ta država že precej navalšana vojnega trpljenja in da koraka na strani

rodnega gospodarstva, posebno na železni rudi, ki je po kakovosti najboljša na svetu, so Nemcem sedaj, ko jim primanjkuje sirovin na vseh koncih in krajih, zelo zapeljiva. Ropi in tatvine so za prusjaške Hune že od nekdanj poglavitni vzroki njihovih pohodov na tujo zemljo.

Če bodo Nemci svojo nameró poskušali tudi izvršiti, potem ni nobenega dvoma, da se bodo Švedi temu uprli z vsemi svojimi silami. Kakšne izglede imajo za uspešno obrambo? Švedi razpolagajo z vojsko, ki šteje 600.000 mož in je v celoti motorizirana. Ta vojska bi takoj stopila v akcijo. Oborožena je z najmodernejšim orožjem lastne proizvodnje, ki ga dobavljajo tovarne Bofor, ki po kakovosti nimajo vrstnika na vsem svetu. Zelo močna zračna obramba je organizirana po vseh važnejših središčih vojne industrije. Švedsko letalstvo razpolaga z nekaj tisoč letal prve linije. Švedska letališča so najmoderneje opremljena. Protiletalsko topništvo razpolaga z najmodernejšimi topovi.

Posebna pričakovanja pa gojijo Švedi do svoje vojne mornarice, ki ima seveda izredno težko nalogo (Nadaljevanje na 2.str.)

(Nadaljevanje s 1.str.)

brani zelo obširno obalo. Švedska vojna mornarica je praktično tako močna, kakor nemška. Glavne vojne luke so: Karlskrona, nasproti Dancigu, Absborg in Hemsö v Botniškem zalivu.

Iz vsega tega sledi, da je na vrsti sedaj 6 milijonski narod, ki pa ne bo dovolil sovražniku, da bi se z lahkoto in poceni polastil njegove zemlje. Napad na Švedsko z nemške strani pa bi bil obenem za

zaveznike poklic, da je prišel čas odvojiti Finsko iz nemških klešč, obenem pa, da je nápočil čas osvoboditi Skandinavijo od prusjaškega terorja. Z napadom na Švedsko bi si Nemci sami odprli novo fronto na zahodu in zavezniki bi z učinkovito akcijo gotovo požurili. Napad na Švedsko bi mogoče rešil vprašanje severne poti, ker je zelo mogoče, da bi se ruska in angleška armada mogli združiti nekje na severu skandinavskega polotoka.

Pogled v svet

Odkar so srednjeveški Turki zaključili svoje divjaške pohode v Srednjo Evropo, svet še ni videl takih grozodejstev in takega sadističnega uživanja nad trpljenjem in nesrečo, kakor to doživljamo danes pod barbarškim škornjem germanskih Hunov. Z vseh delov Evrope prihajajo poročila o novih morilskih orgijah prusjaških kanibalov. Dušeslovci mislijo, da je vso germansko raso zajela bolezenska psihoza in da bi pravzaprav moralo človeštvo utesniti ves ta narod - v norišnico. Dušeslovci so veliki optimisti. Tudi pri nas smo doživljali, da so zdravniki za duševne bolezni včasih kaj radi opravičevali hudodelstva z duševnimi motnjami, da bi na ta način pacienta - oziroma boljše, hudodelca - rešili pred pravično kaznijo. Tudi v vprašanju prusjaštva ne bo mnogo drugače. Človekoljubni ljudje, zlasti taki, ki so na tisoče in tisoče kilometrov oddaljeni od krvavih dogodkov, bi želeli prikazati razbojniško prusjaško raso kot narod, ki preživlja največjo tragedijo svoje zgodovine, ker da je ves pod nekako množestveno hipnozo Hitlerjevega zločinskega duha.

Nam se zdi taka ocena ne samo pogrešna, pač pa naravnost usodna, ker še pred sodbo išče zagovorov, ki jih ne more dokazati. Petokolonci so v Ameriki naslutili, da je prusjaška zmaga v tej vojni z vsakim dnem manj verjetna. Nasprotno, nagonsko so uganeli, da bi bilo potrebno nekaj ukreniti, da se najde za prusjaška barbarstva ob uri sodbe čim milejša kazen. Ameriška javnost je petokolonce dobro stianla ob zid in so njihovi zločini: sabotaže, izdaje, propaganda, itd., močno razredčeni. Eksemplarične kazni so tem plačancem vcepile precej strahu v kosti; koncentracijska taborišča pa so njihovo navdušenje za Hitlerja, Mussolinija in njegove pajdaše do dobrega shladila. Zato so se lotili drugega dela berlinsko-rimskih ukazov. Stisnili so repe in se pričeli dobrikati ameriški javnosti z zagovori in opravičili, ki jih Amerikanci poslušajo lahko samo še v kaznilnici Sing Sing.

Petokolonci so tudi v tem drugem delu svojega zločinskega izvajanja firerjevih ukazov premotili tuptam kakega dobrodušnega Amerikanca, ki je še pred nekaj meseci z navdušenjem poslušal Lindbergovo mirno apostolstvo in verjel njegovim političnim akrobacijam. Pri tem so našli petokolonci močno oporo pri "protifašistih" laškega grofa Sforze. Ta možakar, ki je že tolikokrat napovedal "revolucijo" v Italiji, je sicer prejel že nekaj krepkih zaušnic ne samo z jugoslovenske strani, pač pa tudi od samih Amerikancev, vendar še ni obupal. Poiskal je zaveznikov in jih tudi našel med onimi, ki jih je do včeraj označeval kot največje sovražnike laškega naroda. Tako so se našli na isti črti ljudje, katerih "glajhšaltungo" smo mi že davno napovedali. Vse te napore laških "protifašistov" lahko razumemo in jih niti ne obsojamo, ali obsojamo tisto tipično laško hinavsko slepomišljenje, ki še vedno misli, da se politični cilji lahko dosežejo samo s sleparijo, podlo hinavščino in klečplazenjem. Te poteze "protifašistov" so ogabne, prepričani pa smo, da jim anglo-saksonski svet ne bo nasedel.

Sam zunanji minister Eden je pred kratkim točno povedal, kaj misli angleški narod o prusjaški rasi kot celoti. Naslutiti je dal tudi, da angleški narod tega svojega današnjega mišljenja ne bo spreminjal, ko bo udarila ura medsebojnih obračunov. Nasprotno, dosledno se bo utrjevalo pravilno taksiranje Prusjakov čim bolj se bo čas odmaknil od nas in kolikor več zločinov si bo to pleme nakopalo na hrbet. Pričakujemo tudi, da se bodo lahko ameriški vojaki - na evropskih bojiščih - na licu mesta prepričali, da poročila, ki so prihajala iz Evrope v Ameriko niso bila plod pregorele propagande, pač pa ena sama osmrt-nica vse Evrope, ki jo je pogazilo Hitlerjevo kopito.

V sami Nemčiji se pojavlja že nekaj mesecev svojevrstno opravičilo za izostanek vojaških uspehov na bojiščih. Poleg nevzdržne zime in neuporabnih cest v sedanjih dobi, povdarja Hitlerjev zvočnik Göbbels, da potrebuje nemška armada nekaj več časa, kakor pa so predvidevali - za končno odločitev na vzhodu. Pri tem pa je možakarju ušlo še nekaj. Ko smo vkorakali v

Amsterdam je bila Nižozemska likvidirana, ko smo zasedli Pariz je prosila Francija za mir, ko smo razdejali Brusel, je bilo konec Belgije. V Rusiji, pravi Göbbels, je stvar drugačna. Če bi zavzeli Lenin-grad ali Moskvo bi se prokleti Rusi gotovo ne udali, pač pa nadaljevali z borbo. S tem moramo računati tudi v bodoče. Prav posebne utehe ni v teh Göbbelsovih prerokovanjih.

Še nekaj Nemce danes prav posebno ščiplje. Ko se je pred kratkim mudila neka nemška gospodarska komisija v Ankari, da sklene s Turčijo novo trgovsko pogodbo, se je nekemu švicarskemu dopisniku posrečilo priti v stik z enim izmed članov nemške komisije. Se-stanek je bil seveda prikrit, baje celo pred očesi Gestapa. Na časmikarjevo vprašanje, kakšno je razpoloženje za vojno med nemškim narodom, je Nемец odgovoril - precej potrto - nemški narod se bori in se bo boril do konca, ker se v polni meri zaveda maščevanja, ki ga čaka v slučaju nemškega poraza. Torej namesto "bliskovitosti", ki je še lansko leto slavila svoje orgije po Evropi, je nastopil - strah. Strah je zares presneto upravičen, ali tudi to novo "skrivnostno" orožje Hitlerja ne bo rešilo pred popolnim uničenjem. V nadaljnem je Nемец priznal, da se je Nemčija borila v pretekli zimi z izrednimi težkočami tako na bojiščih, kakor tudi v zaledju. Priznal je, da so zaloge živil močno izčrpane in da je ostra zima uničila ogromne količine krompirja, pa tudi posevkov ozimnega žita. Tolažil se je, da se končno vendar približuje poletje, ki bo gospodarske in zlasti prehranjevalne težkoče, vsaj za nekaj mesecev omilila. Švicarski dopisnik pravi, da je med razgovorom imel vtis da je nemški rajh že zelo blizu 1. 1918.

Tudi iz Italije prihajajo vesti, ki ponovno dokazujejo, da je položaj v tej deželi precej neroden. Pred nekaj dnevi je govoril zopet enkrat sam Mussolini, o katerem trdijo švicarski listi, da je živčno popolnoma na tleh. Po vzgledu svojega berlinskega gospodarja je tudi Mussolini napovedal vojno laškemu narodu. Tudi v Italiji ne bodo imeli zakoni v bodoče nobene veljave. Postavo bo delil samo duce. Za naše Slovence v Julijski Krajini ni to nobena novost. Slovenci in Hrvatje so pod Italijo živeli dvajset let brez zakona. Naše može in fante so sodili in streljali fašistovski tolovaji, ki jim je bil pisani zakon samo v zasmeh. Naj sedaj še Lahji poskusijo dobrote fašistovskih blagoslovov tudi s tiste strani, ki je bila doslej na razpolago zgolj Slovincem, medtem ko so oni sami bili navdušeno občinstvo pri trpinčenju našega naroda. V ostalem je Italija danes najmanj zanimivo kolo osi. Svetovni tisk se s fašizmom ne ukvarja. V Italiji vidi peto kolo prusjaške karjole, ki v Rusiji močno škriplje.

Mnogo več, kakor vsa ostala os izven Nemčije, zanimajo svetovno javnost junaški četniki generala Draže Mihailovića. Listi ne pišejo samo o njegovih drznih vojaških podvigih, pač pa delajo prognoze tudi za nadaljni potek vojnih dogodkov v Jugoslaviji. Zlasti ameriški listi povdarjajo, da so akcije generala Mihailovića in njegovih četnikov izredno važne pri vseh strateških načrtih evropskih bojišč. Ko so pred tednom dni nemški listi sami zanikali, da je bil ujet vojvoda Draža Mihailović, so listi naglasili, da bi se položaj za Nemce in Lahe prav nič ne izboljšal, če bi se kaj takega v resnici tudi zgodilo. Pri tem so listi tudi povedali, da so Nemci sami razširili vest, da bi na ta način omajali moralno pri četnikih in predvsem pri ostalem srbskem prebivalstvu, ki je s svojimi simpatijami skoro v celoti z njim. Na jugoslovenskem bojišču je podpora s strani zaveznikov nujna. Zelo je verjetno, da bo ta podpora že v bližnji bodočnosti dovolj izdatna in da bo mogel vojvoda svoje podvige razširiti in okrepiti. Po najnovejših poročilih se število Slovencev v njegovih vrstah stalno veča.

Listi so pričeli objavljati tudi podrobnosti o četniških podvigih v Sloveniji. Zelo živahno je delovanje četnikov na tistem ozemlju Slovenije, ki je pod pruskim škornjem. Na Gorenjskem povzročajo četniki velike preglavice pruskim oblastem in so zlasti ne-

(Nadaljevanje na 3.str.)

(Nadaljevanje z 2.str.)

varni posameznim narodnim izrodkom, ki so se prodali sovražniku. Tudi iz Štajerske poročajo listi o delovanju četnikov, ki držijo v svojih rokah celotno Pohorje. Nekaj veleposestev, ki so se jih polastili prusjaški tatovi, so četniki zažgali in razdejali. Ti podvigi slovenskih četnikov so najbrže nekoliko prezigodnji. Bojimo se namreč, da bodo te akcije zahtevale zopet veliko število novih žrtev in da sami stvarri zaenkrat ne bodo mnogo koristile. Seveda pa je težko iz daljave soditi, še težje pa je krotiti ljudsko ogorčenje nad divjaštvom sovražnika.

Izpod domačega latniba

KR. JUGOSLOVANSKA VLADA V LONDONU je objavila seznam številnih grozodejstev, ki so jih izvršile madjarske zasedbene čete na ozemlju Jugoslavije. Po zanesljivih podatkih so Madjari pobili v Baški okrog 100.000 Srbov. Na ozemlju Banata, ki je pod nekako skupno patronanco Hitler - Nedićeve oblasti, je bilo od Nemcev ubitih 65.000 Jugoslovanov.

JUGOSLOVANSKI UJETNIKI IZ BOLGARIJE BODO ODPOSLANI V NEMČIJO. Nemška vlada je zahtevala od Bolgarov, da ji izročijo vse jugoslovanske ujetnike, ker da bolgarsko prebivalstvo podpira ujetnike pri begu. Na ta način, trdijo Nemci, je veliko število jugoslovanskih ujetnikov pribežalo v vrste generala Mihailovića.

SVETOVNA PROIZVODNJA VOJ. LETAL. V Nemčiji so pred kratkim ustanovili poseben državni urad za pospeševanje proizvodnje vojnega materiala. Pri tem ugotavljajo listi, da proizvaja sedaj Nemčija mesečno 2700 vojnih letal. Proizvodnja Rusije, Amerike in Anglije pa znaša mesečno 8300 vojnih letal. Nadmoč v zraku je potemtakem, kakor 1:3 v korist zaveznikov.

GERMANIZACIJA "NEODVISNE HRVAŠKE". Uradni list "neodvisne" hrvaške države priobčuje seznam tistih občin, katerih prebivalstvo ima več ko 20% oziroma več ko 10% germanskih privandrancev. V teh občinah je z zakonom urejena uporaba nemškega jezika, nemške zastave in nemških znakov na ozemlju "neodvisne" hrvaške države. Uradni list posebno naglašava važnost zakona, ki v teh občinah predpisuje kot drugi uradni jezik - nemščino. V občinah, kjer je 10% švabskih vsiljivcev, imajo Nemci pravico, da z oblastmi občujejo v nemščini. Mesta z več ko 20% Nemcev so označena naslednja: Vukovar, Vinkovci, Osjek, Zemun in Ruma. Srezi pa naslednji: Stara Pašna, Jakovo, Osjek, Karlovci in Vuka.

NEMCEM JE PREPOVEDANO SANJATI O MIRU. Nemška vlada je strogo prepovedala vsako delo na načrtih in osnutkih glede proizvodnje v mirnem času. V zadnjem času so se nemški gospodarstveniki zelo resno ukvarjali z reorganizacijo nemške industrije v povojni dobi. Predvsem so študirali, na kakšen način bodo sedanjno ogromno vojno industrijo - po končani vojni - preobrazili v koristno proizvodnjo v mirnih časih. Te skrbi nemških gospodarstvenikov so šle Hitlerju na živce in je zato najstrožje prepovedal sanjariti o miru. Mislimo, da ima enkrat tudi Hitler prav. Po vojni nemške industrije ne bo več. Prva skrb zmagovitih zaveznikov mora biti, da Prusjakom odvzamejo vsako industrijsko udejstvovanje in prisilijo prusjaški "gosposki narod", da prime za motiko in sepon po obširnih nemških poljih. Ko bo Švaba zopet postal kmet, bo sigurno zgubil vsako veselje za krvoločnost in bojne podvige. Kmet je miren človek in zemlja ga tako priveže nase, da mu ne padejo v glavo razbojniški načrti, s katerimi se je prusjaški motorizirani človek že od rojstva pečal. Potreba po kmečki delovni sili je bila na Nemškem zmeraj velika. Z vseh sosednih držav so vlačili poljske delavce, da so garali po nemških njivah. V glavnem so to bili Slovani. Tisto zemljo, ki jo obdeluje kmet pa je treba kmetu izročiti. Ta resnica je prišla pri nas do veljave že pred sto leti. Zato naj zavezniki slovenskim narodom izročijo vso tisto zemljo v Nemčiji, ki so jo obdelovali slovenski kmetje. Ostalo nemško gospodo pa naj naženejo na preostalo zemljo nemškega četrtega rajha. To bo verjetno ena izmed najboljših rešitev, da se temeljito pomiri švabska bojevitost. Hitler, ki ima jasen pogled v bodočnost, kakor stalno trdijo njegovi pravoverni, je gotovo videl bodočega nemškega junckerja, kako marljivo orje in seje prusko zemljo, pa je zato ukazal, da so industrijski načrti za Nemčijo v mirnih časih popolnoma nepotrebni. Hitler je včasih vendarle pameten človek. Kdo bi si kaj takega mislil...

ITALIJA POD KURATELO. Po poročilih, ki jih imajo švicarski dopisniki svetovnega tiska, je danes v Italiji

Na Ozemlju Slovenije, ki so si jo začasno osvojili Lahi, se razmere čedalje slabšajo. V gotovih ozirih niso Lahi nič boljši od Nemcev. V intrigah in podpihovanju drugega proti drugemu pa so naravnost mojstri. Iz neznanih vzrokov je bilo s 15. aprilom v Ljubljani proglašeno obsedno stanje in je baje vse mesto obdano z bodečo žico, tako da ne more nihče v mesto in tudi ne iz njega brez posebnega dovoljenja. Neko radijsko poročilo tudi trdi, da so Lani popolnoma zažgali in uničili štiri večja slovenska naselja, dve pa deloma porušili. Imen posameznih krajev nismo mogli ujeti.

na 25000 agentov nemške tajne policije GESTAPO. Poleg tega je v Italiji še nadaljnih 12000 pripadnikov nemške nadzorne službe, ki zlasti nadzorujejo laške železniške zveze. Nemški vojaški ataše v Rimu ima sedaj 147 nemških častnikov v svojih uradih. Najvažnejše oddelke laškega generalnega štaba vodijo nemški častniki. - Nemški poslanik v Rimu von Mackensen ima polnomočje, da lahko ob vsakem času nenapovedano obišče Mussolinijev glavni štab, medtem ko je vstop Italijanom v nemško poslanništvo najstrožje prepovedan. Celo vratar, ki je edini Lah v vsem poslaništvu, ne sme nikdar vstopiti v poslopje ambasade. Vse osebe do zadnje služkinje so Nemci pripeljali iz Nemčije. - V zadnjem času so v Rimu ustanovili posebno vojaško mobilno policijo, ki šteje 20.000 agentov in ji poveljuje osebni Mussolinijev tajnik Nicolo di Cesare. Ta policija ima nalogo, da stalno nadzira obnašanje in občevanje laških častnikov v javnih lokalih in tudi v zasebnem življenju. Med višjimi častniki se močno širi nezadovoljstvo proti fašistom in zlasti je veliko negodovanje proti Nemcem. Vojaška mobilna policija je pozaprila veliko število višjih častnikov, mnogo pa jih je pod policijskim nadzorstvom.

RADIO SVOBODNIH AVSTRIJCEV je objavil nekatera podrobnosti o sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem v bližini Solnograda. Med drugim ugotavlja ta radio, da je moral Mussolini zaupati Hitlerju, da je Italijansko prebivalstvo že tako izmučeno od vojnih dogodkov, da bi le težko moglo prenesti kakršnekoli nove napore. Zlasti je Mussolini pri tem mislil na pošiljanje italijanskih divizij na rusko fronto. S tem v zvezi poroča radio nadalje, da sta se Mussolini in Hitler razgovarjala tudi o možnosti sklenitve miru. Pobudo za mirovno kampanijo naj bi dala kaka nevtralna država. Baje sta se diktatorja domenila, da bi vloga posrednika mogla sprejeti Španija ali pa Švica. Baje je Mussolini vztrajal na misli, da bi bila taka kampanija uspešna, če bi jo podvzel Vatikan. To misel pa, da je Hitler odklonil.

NAPOVEDANA INFLACIJA V ITALIJI. V svojem zadnjem govoru je Mussolini napovedal, da so sedanje gospodarske in finančne prilike v Italiji take, da bo postala inflacija (razvrednotenje denarja) neizogibna. Mussolini je to svojo napoved nekoliko kasno objavil. Mogoče pa to ni inflacija, če plačujejo Tržačani za 1 jajce 5 lir, za kg masla L. 72.- itd. Inflacija je prvi skok v gospodarsko razsulo in znak, da je Italija na koncu svojih moči. Hitler je v tem oziru nekoliko boljše poučen, zato je njegov finančni minister v Amsterdamu izjavil, da se bo Nemčija z vsemi sredstvi uprla vsakršni inflaciji, ker da se zaveda posledic inflacije l. 1918. Finančni minister je samo pozabil povedati, da ni mogoče inflacije učinkovito zadrževati s smrtnimi kaznimi, pač pa da so zato potrebni urejeni gospodarski odnosi, s katerimi se pa Hitler ne more pohvaliti.

MUSSOLINIJEVA OBLJUBA. Švicarski listi trdijo, da sta se Hitler in Mussolini dogovorila v Solnogradu, da bo Italija poslala na rusko fronto 19 svojih divizij. Od teh naj bi bili dve diviziji oklopni, dve pa motorizirani. Pri tem naglašajo švicarski listi, da bo obramba Italije same tako okrnjena, da ni izključeno, da bi mogli zavezniki poskušati udar na laško obalo. Listi primerjajo slučaj laškega letalskega ekspedicijskega korpusa na atlantsko francosko obalo, ki se je moral svoječasnemu nemudoma vrniti domov, da je lahko branil laško ozračje proti zavezniški letalski ofenzivi na južno Italijo. To se sedaj, tako pravijo listi, lahko ponovi tudi ostalim laškim edincem, ki zapuščajo Italijo. - Iz istih virov sporočajo, da bo z laškimi sodelovanjem naraslo število negermanskih borbenih edinic na vzhodnem bojišču na 1 milijon mož.

Sergej Sazanovič Sviridov - ruski vojak

Vsakdanji doživljaj ameriškega častnika

Sergej Sazanovič Sviridov je eden izmed vojakov ruske armade. Pred 34 leti je bil rojen v Rogi, v sami sredini matične Rusije. Meri 170 cm in je težak 70 kg. Svoja mlada leta je preživel precej nerodno, prva svetovna vojna, nato revolucija, meščanska vojna in lakota, s katero se je prav posebno od blizu spoznal.

Oče mu je umrl že pred 20 leti. Samo eno leto je pohajal ljudsko šolo, vendar gladko čita in piše. Z 19 leti je zapustil očetovo hišo in odšel v Moskvo, kjer je dobil delo v državni pisarni za konstrukcijo javnih poslopij. Oženil se je z mladim dekletom, ki je bila zaposlena v isti pisarni. Ima dva otroka in je zaslužil pred vojno po 500 rubljev na mesec, njegova žena Praskovijsa Aleksejevna je zaslužila 300 rubljev.

Tri mesece je bil na vojaškem vežbanju. Ko govori o dobi, ki jo je preživel v vojaški suknji postane sentimentalni. Še nikdar v življenju ni preživel tako veselih počitnic. Pri pogledu na tega vojaka sem se spomnil razgovora pred enim letom z nekim nemškim častnikom, v eni izmed najodličnejših kavarn v Bukarešti. Nemški oficir mi je dejal: "Ko bo odbila odločilna ura, bomo udarili na Rusijo, kakor da bi šel z nožem v maslo. Ruska armada je gnala in ruski vojak je zdavnaj zgubil domovinsko zavest, ki je neobhodno potrebna za vsak odpor. Ta vojak se nam ne bo mogel, in se tudi ne bo hotel zoperstavljati. Uprl se bo sedaj že drugič in prišlo bo do revolucije že po par tednih in ne po nekaj letih, kakor se je to zgodilo l. 1917."

Pri tem sem se spomnil še nekega drugega razgovora, ki sem ga imel z nekim ruskim polkovnikom pred nekaj meseci. Bili smo na nekem odseku v središču ruskega bojišča, kjer je vladalo trenutno zatišje. Ruska armada je na tem delu bojišča že nekaj dni napredovala, ta večer pa je bilo vse tiho in mirno. Od časa do časa se je vendarle oglasil zamolkel nemški top, ki mu rusko topništvo ni ostalo dolžno odgovora. Vprašal sem ruskega polkovnika, katera je po njegovem mnenju največja napaka, ki jo je napravil Hitler, potem ko je vdrl v Rusijo. Polkovnik je nekaj trenutkov molčal, uprl pogled v skupino vojakov, ki so se zabavali s čiščenjem pušk, nato pa polagoma, zato pa jasno odgovoril: "Če bi izbruhnila vojna, bi naši vojaki zavriskali, zasvirali balalajko in pričakovali sovražnika. Tako smo mislili vsi. Danes smo v sredi vojne, ves ruski narod se je dvignil kot en mož proti nehumanemu sovražniku. Hitler ni nikdar razumel bistva ruskega človeka. Mislil je, da so Rusi z boljševiško revolucijo l. 1917. izgubili narodno zavest in pozabili na domovino. Mislil je tudi, da ruski vojak

te svoje domovine ne bo branil. Ali ta vojna je še enkrat pokazala, da je kljub letalom, tankom in ostalemu modernemu orožju še zmeraj glavno orožje narodni duh in morala posameznika. - Pogostokrat so nemška poročila javljala, da so Nemci obkrožili po kako rusko edinico. Vendar poročila, da bi edinico ujeli ali uničili so izostala. Pod najtežjimi okolščinami se je ruski vojak prebil skozi nemške vrste in skoro vedno dosegel svoje glavne edinice. Če pa se mu to ni posrečilo, potem je organiziral četniške odrede s pomočjo civilnega prebivalstva in požrtvovalno pomagal pri uničevanju sovražnika. Hitler se je strašno zmotil pri oceni ruskega vojaka, ki je pri obrambi Moskve in Leningrada dokazal svoje najvišje kvalitete, ko je zavril vso nemško mašinerijo. - Ruski človek v svojem bistvu seveda ni bojevnik po vzorcu Prusjaka. Od Napoleona dalje je bil ruski človek skoro vedno navezan na obrambo svoje domovine, kajti obširna ruska zemlja ni poznala zavojevalnih-

apetitiv zahodnih ljudi. Ali je bil zato ruski človek mojster v obrambi svoje domovine. Malokateri narod se lahko pohvali, da je s takim požrtvovanjem in junaštvom branil svojo zemljo, kakor je to stoletja delal ruski mužik.

V presojanju slovanske duše so se goljufali vsi neslovanski narodi. Gledali so na slovanstvo kot na neko sentimentalno, duhovno manj vredno in civilizatorično zaostalo skupnost, ki pri svetovnih dogajanjih pač ne more imeti nobene besede. Po tem obrazcu je Hitler zgradil svoj strateški načrt za udar na Rusijo.

Celo vrsto let je ruski narod žrtvoval udobnosti, ki jih zahteva današnji človek samo zato, da je ustvaril orjaško armado, opremljeno z najmodernejšim orožjem. Ruski narod se je teh žrtev zavedal in zato je tudi odločen boriti se do končne zmage. Nepoznavanje slovanske duše, to je največja napaka Hitlerjevih vojaških podvigov." Tako je končal svoj odgovor ruski polkovnik v ledenomrzli zimski noči med treskanjem bomb in granat.

Sergej Sazanovič Sviridov je l. 1930. končal svoje vojaško izvežbanje in se vrnil k svoji materi v Rogo. Nemci so napadli Ruse neko nedeljo zjutraj. Ta dan je Sergej Sazanovič Sviridov imel prosto, zato je spal vse do 11 ure dopoldne. Tedaj pa ga je zbudila njegova stara mati in mu s trepetajočim glasom povedala, da je vojna pričela. 23. junija je Sergej dobil pozivnico, da se predstavi vojaškemu poveljstvu v Ljublinu, malem mestecu blizu Moskve.

Sergej mi je pripovedoval: "Odšli smo v naših civilnih oblekah. Tam smo se okopali, obrili in prejeli novo uniformo. Sedaj smo v resnici postali pravi vojaki. Ker sem bil samo 3 mesece v vojaški službi, so me z nekaterimi tovariši poslali v Tulo, kjer naj bi se izpopolnil v nadaljnjih vojaških veščinah. V poldrugem mesecu so nas temeljito seznanili s puško, s strojnico, ročnimi bombami, rovovskimi možnarji, pa tudi s plinsko masko in obvezami. Moja uniforma je bila naravnost praznična. Dobil sem par visokih škornjev, dva para debelih volnenih nogavic, dva flanelasta šala, tri pare spodnjega perila in vse polno drugih potrebščin, ki sem jih komaj preštel. Ker sem bil dober strelec so mi dali puško z montiranim daljnogledom, par sto patron, šlem in dve ročni bombi.

4. avgusta nam je vojni komisar sporočil, da odpotujemo na fronto. Dva dni potem smo že sedeli v vlaku, igrali na harmoniko in prepevali ruske narodne pesmi. V majhni vasici smo se odpočili. Častniki so nam sporočili zadnje vesti z bojišča.

Že naslednjega dne smo napadli sovražnika. Ker smo bili na fronti novinci, so nas postavili v drugo borbena linijo. Dobil sem prvi ognjeni krak. Prečkali smo majhen gozdček, na katerega so deževale granate sovražnikovega topništva. Večkrat sem se vprašal, ali je to prava vojna. Sovražnika nismo videli nikjer. Na žalost sem bil ranjen preje, kakor pa bi mogel doživeti resničen spopad z Germani. Drobec nemške granate mi je pokvaril nogo..."

Sergej Sazanovič Sviridov je utihnil. Z obema rokama si je zatisnil ušesi in pričel jokati kot majhen otrok. Nekaj minut je odkrito jokal, potem pa se je z naporom dvignil na postelji, mi pokazal obraz, s katerega so se vedno lile solze in mi dejal: "Strašno mi je žal, da nisem prav nič koristil domovini, ranjen sem bil še predno sem mogel sprožiti mojo sijajno puško na sovražnika, ali nadejam se, da se kmalu vrnem na bojišče."

To zgodnico je napisal ameriški novinar in dodal svojim čitateljem: V Ameriki boste težko razumeli smisel in tudi veličino te vsakdanje ali resnične pripovedke ruskega vojaka Sergeja Sazanoviča Sviridova. Ali ta doživljaj v eni izmed poljskih bolnišnic v zaledju ruske fronte dokazuje, kako strašno se je zmotil Hitler, ker ni poznal slovanske duše in tudi ne sile miselnosti, ki je drugačna od nacionalsocializma.

Isti poročevalec tudi trdi, da je anglo-saksonski svet popolnoma spremenil svoja gledanja na slovanstvo, ki mu je bilo še pred kratkim neznatno svetovno dejstvo druge vrste. Simpatije za Rusijo so zajele - tako pravi poročevalec - že vso Anglijo in te simpatije pronicaajo z veliko silo tudi v ameriški svet. Ruski narod - pravi poročevalec - je pokazal in dokazal vsemu svetu veličino svojih življenjskih sil.